

[Ib Nørlund.]

den europæiske konference for sikkerhed og samarbejde at slutte aftaler, som kan gøre det ud for den fredstraktat, som aldrig blev afsluttet.

Under denne konferences langvarige arbejde er der faktisk løst så mange spørgsmål, at det må forekomme mere og mere urimeligt, at dens endelige afslutning fortsat udskydes. Det er en dårlig metode stadig at diske op med nye kontroversielle og trænerende spørgsmål for på den måde at trække det i langdrag. Og når Danmark har optrådt som ordfører for EF, så har det ikke hjulpet i den konference.

Det er heller ikke rimeligt at bruge konferencen som påskud til ikke at foretage andre skridt, der kunne styrke freden. Det kan og bør gå hånd i hånd. Der blev her sagt, at sikkerhed og afspænding er to sider af samme sag. Måske. Men oprustning og afspænding er ikke to sider af samme sag, og jeg vil også gerne i denne forbindelse udtrykke forbavselse over den arrogance, hvormed man har fejlet den finske præsident Kekkonens initiativ for at få Norden erklæret atomfri zone, til side.

Det er glædeligt at konstatere, at to fascistiske regimer nu i trediveåret for sejren omsider er bragt til fald, men de reaktionære og fascistiske kræfter er dermed ikke forsvundet med ét slag. De har forsøgt kup for at komme tilbage, og de har derved kunnet regne med understøttelse fra det CIA, som jo for nylig på meget officiel måde har gjort krav på sin såkaldte ret til at arrangere kup, som man fandt det for godt, og de har som bekendt gjort det fra Grækenland til Chile. Det må være en dansk forpligtelse at vise solidaritet med de antifascistiske kræfter, som vi selv forventede den under vores frihedskamp. Det gælder ikke mindst over for Portugal, det land som længst, i 49 år, led under fascismen. En ekstra forpligtelse må det vel give, at danske regeringer gennem årtier var i fostbroderskab gennem NATO med det portugisiske fascistregime.

Jeg synes ikke, man lever op til disse forpligtelser. Tværtimod lader man sig lede af åbenlyse fejlurderinger af den portugisiske situation. I de sidste dage var man meget rask til at proklamere det sidste kupforsøg som iscenesat af regeringen dernede, skønt

de reaktionære generaler jo råber ud over hele verden, at det var dem. CIA var også uden for mistanke. Men mon ikke navnlig en socialdemokratisk regering skulle være varsom med at se på disse ting med NATOs og EF's øjne? Ministerpræsident Gonsalves sagde forleden i en tale, at reaktionen og fascismen var hovedfjenden, som måtte bekæmpes, og at den endnu ikke definitivt var besejret. Derfor, tilføjede han, vil vi ikke tillade, at der skabes splittelse i vore rækker. Er det dog ikke et sprog, som udenrigsministeren og måske også hr. Kjeld Olesen kan forstå?

Det demokratiske Portugal har også gjort sig fortjent ved at gøre ende på kolonialismen i de tidligere besiddelser, og sammen med socialismens konsolidering er denne likvidering af kolonialismen noget af det, der mest afgjort har forandret verden siden krigen.

Det har også forandret FN. Det er der nogle der piber over. Det skulle de lade være med og i stedet se i øjnene, at verden faktisk forandrer sig. Den sidste generalforsamling har da også vedtaget flere positive beslutninger, jeg skal specielt nævne den om beskyttelse af menneskerettighederne i Chile, som giver udenrigsministeren et godt grundlag for en mere aktiv politik på dette område. Jeg skal gerne anerkende de erklæringer, som er givet, om, at man ikke vil medvirke i Paris-klubbens kreditydelser længere, sådan som vi allerede for et år siden opfordrede til, men der er problemet om de chilenske flygtninge, som kræver en øget indsats.

Man taler, hvad FN angår, om, at de socialistiske og antiimperialistiske stater har et automatisk flertal. Da jeg var i FN lige efter krigen, var det omvendt. Automatisk tromlede de imperialistiske stater deres vilje igennem, og Danmark var med. Det skulle man nok erindre sig. En afgørende forskel mellem før og nu viser sig imidlertid i, hvad flertallet bruges til. Dengang veg man ikke tilbage for endog at bruge flertallet til at organisere krig imod Korea, og endnu i denne samling undslog man sig for at følge Den Demokratiske Folkerepublik Koreas forslag om at trække USAs besættelsestropper under FN-flaget tilbage fra Korea.

FN-samlingen beskæftigede sig også med spørgsmål vedrørende Mellemøsten, det